

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravištvu je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Njega c. in kr. apostoljsko velečastvo izvolilo je izdati naslednje ročno pismo:

Ljubi grof Taaffe!

Moja prava srčna potreba je, da se še v dneh bolestne žalosti neposredno obračam do Svojih ljubljanih narodov, da jim vsem razodenem Svojo najiskrenejšo neusahljivo zahvalo za nebrojne dokaze ganljive udanosti in ljubeznipolne vernosti. V to svrhu dobite priložen Moj nagovor, katerega namenu primerno objavite.

Na Dunaji, dne 5. februarja 1889.

Fran Josip I. r.

Taaffe I. r.

Svojim národom!

Najhuji udarec, ki je mogel zadeti očetovsko Moje srce, nenadomestljiva izguba Svojega dragega jedinega sina, napolnila je z najglobokejšo žalostjo Mene, Mojo rodbino in verne Moje narode. V notranjem ganjen, klanjam glavo Svojo v ponižnosti pred nezapopadljivim sklepom Božje previdnosti in prosim z narodi Svojimi Vsemogočnega, da dá Meni moč, da ne omagam v vestnem izpolnovanju Svojih vladarskih dolžnostij, temveč, da imajo isti pravec pred očmi, katerega nespremenjeno nadaljevanje, kakor dosedaj, je v bodoče zagotovljeno, pogumno in zaupno vztrajamo v neprestanih prizadevanjih za občno blaginjo in ohranjanje blagostij miru. Tolažilo Me je, da sem vedel, da Me v dneh najtrpkejše duševne bolesti obdaja vedno neomahljivo sočutje Mojih narodov, ter sem dobil od vseh stranij, iz vseh krogov, od blizu in daleč, z mesta in z dežele najraznejših in najganjlivejših izjav tega sočutja. Z notranjim priznanjem čutim, kako se vez mejebojne ljubezni in zvestobe, katera veže Mene in rodbino Mojo, v urah težke skušnje le krepča in utrjuje, in tako Mi je potreba, v Svojem imenu, v imenu cesarice in kraljice, Svoje srčno ljubljene soproge, in potem v imenu jako potrte Svoje sinah iz vsega srca zahvaliti se za vse te izjave ljubeznipolne soudeležbe naše žalosti. S to globoko čutjeno zahvalo prosim s Svojimi vernimi narodi Božjo

milostivo pomoč za nadaljno skupno delovanje z združenimi močmi za blaginjo domovine.

Na Dunaji, v februarju 1889.

Fran Josip I. r.

Judovska popačenost.

III.

S takimi in enakimi spekulacijami je pač mogoče Judom zidati si letovišča in graščine, da še takih nimajo ni knezi. Po takem je mogoče, da Judje uživajo udobnosti na račun vsega krščanskega sveta. Čitajmo le poročila v judovskih časnikih o Judih, in uverili se bomo, da so Judje po svojem kapitalu zlezli v najvišje kroge. Čitajmo le pazno ta poročila, opazujemo judovsko življenje in videli bomo, da tega naroda sinov ne dičijo nikakršne moralne vrline, katere mi proglašamo za najvišje načelo javnega življenja, da jih ne rešijo kreposti, katere so podlaga vsemu krščanskemu življenju. Judje ne priznajo nobene druge moči, mimo denarne moči, in žal, da se je judovskim spekulacijam posrečilo izposlovati, da je v našem času postal denar najjačja in največja moč v svetu. Da poleg takih načel mora trpeti ves ostali svet, ki se ne klanja „zlatemu bogu“, umeje se samo ob sebi.

Toda opustimo za danes to splošno premišljevanje in pripovedujmo raje zopet, kako delajo Judje za svoje žepe.

V Parizu se je osnoval sindikat z Rothschildom na čelu, Comptoir d'Escompte, Pariška banka. Vsa ta denarna podjetja zarotila so se pokupiti med (kotlovino) po vsem svetu, potem jej povišati ceno ter jo drago prodajati. Od 12 rudokopov je judovski sindikat njih 9 in ima po takem vso kotlovino v svojih rokah. Ko jih je kupil, povišal je cene in koliko kupčijo je naredil, vidimo iz naslednjih podatkov. Od 23. septembra pa do 21. oktobra 1887. leta stale so cene redno na 107-50 frankov. Kako pa je bilo pozneje, ko je vso rudo pokupil Rothschild? Kotlovina je stala:

dne 28. oktobra	116 fran. 25 c.
„ 4. novembra	122 „ 50 „
„ 18. „	130 „ — „
„ 2. decembra	177 „ 50 „
„ 16. „	205 „ — „
„ 23. „	214 „ 25 „

Rothschild in Comp. je dosegel sijajno svoj namen, kajti od 21. oktobra pa do 23. decembra poskočila je cena kotlovini za 100%! In zdaj naj poreče kdo, ni li to bila dobra kupčija? In kaj je bil temu nasledek? To, da je Rothschild et Comp. silno bogatel, vsi drugi mali tvorničarji, kateri neso hoteli zlesti pod judovske kaftane, neso mogli tekrovati, kar je bilo njih poguba in kar je zadalo smrtni udarec vsemu malemu obrtu. Frankfurtski Rothschild pokupil je malone vse francoske topilnice in on je potakem jedini obrtnik te vrste na Francoskem, jedini brez konkurenta. Država potrebuje mnogo medij za kovanje denarja, za ladje in druge vsakovrstne potrebe in mora naročevati pri Rothschildu. Žal in škoda, da se je to zgodilo! To ima na vesti vlada, ki je Rothschildovo podjetje pospeševala ter škodila sebi in tvorničarjem državljanom. Zgodilo se je, da je država razpisala uatečaj. Neki konkurent, jedini že, ki je imel ob čem tekrovati, hotel je izpodbiti Rothschildovo družbo pri tem državnem natečaju. A brez uspeha, kajti Rothschild je od prvotne ponudbene cene 225 frankov popustil na 175, in ko se še s to ponudbo ni upal prodreti, popustil je na 170 frankov; pri čemer pa je še vedno imel lep dobiček, kajti med, ki jo prodaje državi po 225 in 170 frankov, prodaje zasebnikom po 140 frankov. Izvoz v Italijo je zasobnim obrtnikom pretrgan. O takih okolnostih pač ne morejo uspevati zasobna obrtna podjetja.

Kakor živila: Kavoj in sladkor, potem med, tako je Rothschild mislil snesti ves premog, ne samo francoskega, nego tudi našega. In tako prihajamo k prezanjmljivi dogodbi, ki se je vršila na avstrijskih tleh. Dunajski Rothschild namerjal je lani uničiti koroške, štajerske in kranjske premogokope, in kako je to zasnovano misel mislil izvršiti, hočemo povedati v naslednjih vrsticah.

Vsemu svetu je znano, da je baron Rothschild glavni delničar prebogaté naše severne železnice in istočasno glavni upnik siromašne južne železnice. Tak položaj je za vsakega spekulantu preugoden, in zato si je pač Rothschild mislil, da bi po judovskih moralnih načelih bila grehota, ako se ne bi okoristil ž njim. In lotil se je zdravljenja narodov po starem judovskem, v prejšnjem članku povedanem receptu. Isti Rothschild je namreč, v kompa-

LISTEK.

Filomen in Balcida.

(Spisal Svatopluk Čech.)

(Daije.)

Tako sem jedenkrat videl z vrta skozi okno njune sobe prizor, kojemu sem se moral smijati. Babica znala je pripravljati izvrsten višnjevec. In napolnila je ž njim vsako leto nekoliko obširnih steklenic — za potrebo cele rodovine v slučaju želodčnih boleznij. Te steklenice rudéle so milostno na oknu v sobi sive dvojice. Ako bi gledal kdo nanje kakor na stopanje barometra, opazil bi, da granatno rudeča tekočina dan na dan ravno za črtico pada. To je bilo tem čudneje, ker nihče iz cele rodovine ni užival babičinega želodčnega eliksirja. Le malokedaj občutil je dedek tako neprijetno želodčno boleost, da je vsled prigovarjanja ali sile ženic svoji privolil, da mu je nalila kozarček zdravstvene tekočine. A vender zgubljale so, kakor sem dejal, divne steklenice teden za teden viden

del gosposke svoje rudečice. Ko pa je prošlo nekaj več časa, stale so na oknu popolnoma brez barve, kakor devojke, če imajo bledico. Bil sem že posvečen v rodbinsko to tajnost tvorečo primerne pendanta k čudotvorni krvi sv. Januvarija. Nekdaj sprehajal sem se po vrtu ter slučajno pogledal skozi okno v stanovanje starih zakonskih. Starka ostavila je ravno sobo. Jedva zaprla so se vrata za njo, premaknil se je resni stavec najedenkrat na stoli. Privzdignil je nekoliko glavo, ozrl se počasi k dverim, ustal s pomočjo svoje berle s stola ter prišepal k oknu. S tresočo roko nagnil je ondu steklenico k praznemu kozarčku, in ko se je ta počasi do roba napolnila z rudečim sokom, prinesel ga je ozrši se še jedenkrat k dverim previdno do ust. Potem postavil je kozarček zopet počasi na okno ter šepal nazaj na stol. Obrisal si je s tresočo roko še jedenkrat usta, odložil berlo, ko pa se je vrnila starka, sedel je zopet nepremično v stolu, resno in slavnostno, kakor najresnejši iz resnih senatorjev rimskih na forumu za navala barbarov v mesto, zapreden v svoje večne misli. . . . Dva dni potem opazil sem zopet babico samotno v

sobi pri istem tajnem opravku, le da ga je opravljala hitreje in z manjšimi težavami.

Dva tedna po najinem prihodu v Jarkov bil sem z Jaroslavo do dobra znan. Kazala je napram meni isti trmasti, časih celo malo razposajeni značaj, kakor napram svojem bratu in vsem ostalim.

Nekdaj sedel sem ž njo in z Olgo v vrtni altani. Bilo je to pravo za pravo deblo ogromne, prastare lipe, katero je rešila pred leti strela ostankov kronin. Sedaj pa je bila pokrita z lepo po-barvano strehico. Skrbno priležen ubod vodil je tija, stene pa so bile oblepljene s podobami iz ilustriranih časopisov. V njej bilo je dovolj prostora za majhno brezovo mizo in tri male stole od iste tvarine.

Bogdan stal je pri uhodu ter si dajal opraviti z velikim dosluživšim lovskim psom.

Jaroslava bila je danes posebno židane volje. Vedno dražila je Olgo, ki je imela sanjajočo glavo nagneno nad nekim umetnim vezanjem, konečno pa se je lotila tudi mene.

„Čujte, gospod Bažant,“ rekla je zaničljivo naglasujoč svoje ime, „vi bi morali jedni izmed naju

niji z brati Guttman, lastnik, Ostravskih premogokopov na Moravskem. Rothschild je torej le „tih drug“, ki se skriva za drugimi imeni, kakor je to judovska navada, da se tem laže „operuje“.

Lansko leto se je nenadoma znižal tarif za premog na severni železnici tako znatno, da so Dunajčani, ki so dotlej naročevali premog iz štajerskih, koroških in kranjskih premogokopov, dobivali premog dokaj ceneje iz Ostrave na Moravskem, nego iz katerega koli premogokopa v deželah južne železnice. Deželni zbori in državni zbor bavili so se s tem nesrečnim preobratom. Vsakdo je uvidel, da nam preti narodnogospodarska nezgoda, kakeršnih je vse polno pri nas.

Strah nam je ostal še danes, kajti naši premogokopi morali so odpustiti lepo število delavcev zaradi tega, ker ni bilo dela, ker ni bilo kupčije. Stari kupci, ki so dobivali naš premog po južni železnici, izostali so, ker so isto blago dobivali ceneje iz Moravske po severni železnici. S svojim premogom nismo torej mogli nikamor radi nevarnega konkurenta. Tedaj so nas tolažili in nam rekli: Izvažajte premog v Italijo! Kdo ga ne bi! Toda iz Italije ni kupcev. Kam pa zdaj? ko nas na svetovnem trgovišču nihče ne išče, nihče, ne povprašuje po našem premogu! Kam zdaj, ko se oblastno šopiri baron Rothschild & Guttman z moravskim premogom? Kam zdaj, ko so nam naši premogi, štajerski, koroški in kranjski, brez vsake vrednosti?

To je težaven narodnogospodarski položaj. In zakaj je Rothschild to storil? Ali je mislil dobro Dunajčanom, ko jim je jel prodajati ceneje premog? Ali je s tem mislil izposlovati, da bi ga tudi mi dobivali ceneje. Da, ali le za trenotek, le za jeden časek radosti. Inozemski listi so pisali o tem brez ovinkov, seveda naši judovski listi pa so smrtno molčali. Kar so pisali prej, to je danes javna tajnost. Rothschild je namreč mislil uničiti naše premogokope samo zato, da bi se jih polastil za majhno ceno, da bi jih dobil v roke takorekoč zastonj ter da bi on sam prodajal premog po naši državi. Tedaj pa, ko bi Rothschild bil sam in bi ne imel konkurenta poleg sebe, povišal bi ceno premogu, kakor kotlovin in kavi, in mi bi ga morali vsi kupovati brez razločka še dražje in ne bi se mogli braniti.

Tako delajo Judje Rothschildi in vsi Rothschildi. Z ogromnim svojim kapitalom upropaščujejo narode in po cele države ter na materialnih razvalinah zidajo si sijajne palače, a v javnem življenju, kjer velja načelo, da je človek le toliko vreden, kolikor plača, utrjujejo si po tem načelu veljavo. Nočejo vedeti, kar je rekel pokojni cesarjevič Rudolf na higijenskem kongresu: da je človek najdragocenejši kapital.

—st—

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 7. februvarja.

Agitacija proti vojnemu zakonu na Oger skem še te dni ni mirovala, ko so po vsej državi žalovali za cesarjevičem. Bilo je več shodov volilcev, pri katerih so zahtevali od poslancev, da naj glasujejo proti nekaterim določbam novega vojnega zakona. Take naloge od volilcev svojih so pa dobivali le vladni pristaši, na opozicijo se volilci itak zaneso, da bode glasovala pri podrobnej debati

nekoliko dvoriti. Poglejte, obe sva devojki pristojne zunanosti —

Tako govoreč postavila se je graciozno predme in ne brineč se za karajoči pogled Olgin, nadaljevala je s smehom: — „in mogli bi se lahko v katero iz naju zaljubiti.“

„Jaroslava vender —!“ zagrozil se ji je brat na urodu altane.

Jaroslava pa je le z glavo zmajala ter igraje se s komiško šopirnostjo s svojim pahljačem, nadaljevala je s prejšnjim glasom: „In mogli bi se lahko v naju zaljubiti, ako vaše srce že ni oddano. Konečno pravim le, da bi se mogli in dodajam slavno, da ne zahtevam nikakor vašega srca. Mislila sem, da bi bilo to jako lepo in morebiti tudi smešno, ako bi se vi jedni izmed naju — če tudi z mrzlim srcem kakor led — na videz uklanjali. Grdega bi to ne bilo nič, v resnici pa bi nam napravilo mnogo zabave. Vedete se proti nama tako — tako — no tako, kakor bi me ne bili mladi pristojni dami in vi ne pristojen mlad gospod —“

„Ali imaš danes pravo pamet,“ dejala je Olga sedaj že razjarjena.

„Saj vender vidiš, da je to vse prazna šala,“

proti vsakej določbi, katera prav ne ugaja Madjarom. Tisza se že boji, da se mu bode pri specialnej debati izneverilo mnogo poslancev iz strahu pred volilci in je torej mogoče, da bode kak paragraf zavrnjen. Debata o vojnem zakonu je močno podkopala vladi zaupanje pri narodu. Ko bi bile sedaj v kratkem nove volitve, bi vlada gotovo ne dobila večine.

Vnanje države.

Mej kraljem srbskim in radikalnimi vodjami vrše se pogajanja glede sestave novega ministerstva. Pričakuje se, da bode skoro imenovano ministerstvo iz samih radikalcev. Več okrožnih in okrajnih prefektov so odstavili, predstavili ali pa upokojili. Novoimenovani prefekti so največ radikalci.

Petdeset Cankovcev je bilo poslalo adreso bolgarskemu eksarhu, v katerej ga prosijo, da bi varoval pravoslavno duhovščino, katero je vlada močno žalila s tem, da je s silo odposlala iz Sofije domov člane sinode. Ta adresa se jako razžaljivo izraža o knezu in vladi njegovi. Zaradi tega so pa bili zaprli že 40 oseb, ki so bile podpisale adreso. Ko so uložili 20.000 frankov varščine so ja pa izpustili iz zapor, a preiskava proti njim se pa nadaljuje.

V zbornici italijanskej vršila se je te dni adretna debata. Več govornikov se je spodbikalo nad tem, da se v prestolnem govoru ne naglašja, da je nemški cesar priznal Rim za stolico Italije s tem, da je pohodil kralja v Rimu. Drugi so se pritoževali zaradi previsocih bremen za vojsko. Njim se dozdeva, da bi se sedaj lahko malo razorožilo, ko skrbi za mir zveza treh največjih držav. Ministerski predsednik je pobijal razne ugovore. Politika, ki bi zahtevala, da se država razoroži sedaj, ko se vse druge oborožujejo bila bi otročja, ne pa resna. Italija poslednja tri leta ni sprožila nobenih teh vprašanj, katera so tačas nastala v Evropi. V prestolnem govoru se pa naglašja, da je kralj vsprejel cesarja nemškega v Rimu in to prvi slučaj, da je vladar prijateljske mogočne države pohodil kralja v Kvirinalu. Zbornica je vsprejela adreso, proti njej glasovali so samo radikalci.

Predsednik republike francoske vsprejel je ostavko pravosodnega ministra Ferrouillata in državnega podtajnika za kolonije Pavia de la Porte. Guyot-Dessaigne je imenovan pravosodnim ministrom. Novi minister je radikalec in zastopa departement Marne v zbornici poslancev. Naslednik Pavlu de Porte pa še ni imenovan in najbrž zaradi tega še ne, ker baje mislijo državno podtajništvo za kolonije odločiti od pomorskega ministerstva in preustrojiti v posebno ministerstvo. Ker ima sedaj Francija jako mnogo kolonij, je umestno, da se osnuje zanje posebno ministerstvo.

Parlament angleški snide so dne 21. t. m. Vlada bode od parlamenta zahtevala večje kredite za vojsko in mornarico. Vojni minister Stanhope je na nekem shodu v Briggu posebno poudarjal, da treba gledati, da se zboljša vojska. Sedanja zastarana orožja bi ne zadostovala, če se Anglija zaplete v kako vojno. Treba novih pušk in topov. On se nada, da Anglija v kratkem ne bode imela vojne, toda pripravljena pa mora vender biti zanj.

Po novejših poročilih iz Zanzibara so se Nemci nehali pogajati z Arabci, da bi spustili ujete misijonarje, ker Arabci stavijo take pogoje, katerih Nemci vsprejeti ne morejo. Več Arabcev bilo je nedavno obkolilo sultanovo palačo ter protestovalo proti blokadi.

Dopisi.

Od št. Lovrenca ob koroški železnici 6. februvarja. [Izvirni dopis.] Tužna vest, ki je v ravno preteklih dneh pretresala srca vseh vseh sinov širne Avstrije, našla je tudi v naših prsih

govorila ji je Jaroslava. „Gospod Bažant tudi tako razume. Saj bi bilo to res zabavno, če bi predstavljala n. pr. midva zaljubljen parček. Pravo za pravo niti ne parček: gospod Bažant igral bi sanjarskega zaljubljenca, obsipal bi me z nežno pozornostjo, vzdihoval bi, upiral bi na me koperneče poglede ter mi govoril stvari, pretekane z mesečnimi žarki in nezmislji, katere gotovo zna, če ne iz istinitega življenja, pa iz sentimentalnih romanov... Jaz pa bi igrala hladno, nepristopno, nasproti njegovim mukam ravnodušno dono. No, govorite vender, gospod Bažant, ali bi ne bilo to kratkočasno?“

„Gotovo da,“ odgovoril sem prisiljeno. „Prav rad udajam se vam, gospodičina, za kopernečega seladona.“

„Res? Iz dobre volje?“

„Z velikim veseljem,“ odgovoril sem ter dvorljivo hotel pritisniti poljubek na njeno ročico, katero je stegnila proti meni pri vprašanji svojem.

Vender Jaroslava umaknila jo je brzo ter vskliknila: „Ah, tega ne smete delati! To presega že mero dolžnostij, kakeršne vam naklada nova vaša služba. Omejite se le na vzdih, poglede in

bolesten odmev. Oprostite, torej č. g. urednik, da Vam stoprav tako pozno poročamo o lepi veselici, ki se je dne 27. januarja vršila na našem zelenem Pohorju v podnožji velike Kape. Bralno društvo pri sv. Lovrenci, obstoječe že nekaj let, ima lepo nalogo, da v tukajšnjem ljudstvu vzbuja in utrjuje narodno zavest, kar je tem večjega pomena, ker trg sv. Lovrenc vsaj po mnenji nekaternikov sluje že od nekdaj za trdnjavo veliko nemštva. V to svrbo ustanovilo si je društvo lepo knjižnico ter leto za letom prirereja par veselice s petjem, predstavo itd. Te veselice so našim nemčurjem seveda najhujši trn v peti in najljubši bi celo naše društvo utopili v žlici vode. Poskušali so že zaprečiti na vse možne načine, ali vse njihove prizadeve so bile brezuspešne. Le-te veselice vršile so se vse v najlepšem redu v izpodbujo in zadovoljstvo vseh udeležencev, a tako lepo, tako sijajno se menda še nobena ni obnesla kakor ta, o kateri danes poročamo. V prijaznih prostorih gosp. Pernata zbralo se je v nedeljo 27. januarja že ob 4. uri toliko ljudstva, da je bilo pozno došlecem prav težko najti kotička. Vsi smo z največjim zanimanjem, da z nestrpnostjo pričakovali pričetka. Po mnogovrstnem vzporedju nadejati se je nam bilo izvrstne zabave. In nismo se varali. Vse točke vršile so se prav gladko. Posebno nas je očaral izborni četverspev, ki je pel najslednje pesni: Planinska roža — Na lipici zeleni — Moj dom — V tihi noči. Kmetki sin Jože Kurman predaval je s pravim občutkom nekaj Slomškovih pesnij.

Kot slavnostni govornik nastopil je g. drd. med. Jos. Pakiž iz Gradca. Razpravljal je o slovenskem žensstvu in njegovem vplivu na narod. Blizu pol ure trajajočemu govoru sledila je burna pohvala. Nad vse nas je pa iznenadila predstava. Igrala se je igra „Zakonska sol“. Dosti smo že videli slovenskih predstav tudi v Ljubljani. A po našem mnenju diletantom ni možno bolje igrati. Ako konečno uvažujemo, da sta glavni ulogi bili v rokah kmetske deklice in kmetskega sina, Micke in Petra Kormana, ne moremo se prečuditi, do koje stopinje omike je že dospelo naše slovensko ljudstvo tukaj na nemški meji. Izvrstna naša godba je po končanem vzporedju vzpodbujala mladi svet k plesu; a stareji možje preživeli so v prijetni zabavi in mej raznovrstnimi napitnicami še nekaj veselih uric. Prepričan sem, da ostane ta veselica vsem nam udeležencem v najlepšem spominu.

Vabilo k družbi sv. Mohora.

Kmalu — 5. dan prihodnjega meseca — se bode zopet končala nabira udov družbe sv. Mohora. Koliko jih bode letos? Ali toliko kakor vlani, ali morebiti še celó kaj več? To je vprašanje, na katero bi rad dobil ugoden odgovor vsak slovenski rodoljub, najrajše pa še družbin odbor. Vsi namreč dobro vemo, kako velevažna je družba sv. Mohora za celi slovenski narod, da se ohranjuje v zvestobi do Boga in domovine, da se poučuje in napreduje na podlagi krščanskih resnic, in zato tako iskreno želimo, da bi se od leta do leta bolj širila in utrjevala mej našim ljudstvom. Res je sicer, da štejejo fare, kjer je ljudstvo versko in narodno zavedno, z večine že toliko udov družbe sv. Mohora, da je samo želeti, naj še zanaprej tako ostane; ali

drugo, kar sem vam ravno povedala. Ali me sedaj razumete?“

„Razumem, kraljica mojega srca!“ vskliknil sem patetiški.

„Torej, imenujem vas za viteza, nosite moje barve!“ rekla je in iztrgavši iz svojih las dvobarveni klinček, uteknila mi ga je z detinskim smehom v gumbnico na suknji.

Bogdan se je glasno zasmel, Olga pa je nejevoljno zložila svoje vezenje in ustala — s tem bil je oni prizor končan.

Šaljiva razmera pa, ki se je pričela s tem prizorom mej manoj in Jaroslavo, predla se je naprej. Vsi člani rodovine, izvzemši nebrinečega se deda, vsprigli so jo ter se z njo zabavali in razveseljevali. Celo resna Olga sprijaznila se je z njo. Jaroslava izcrpavala je v svoji ložji nalogi na mojo škodo vso zalego trmoglavosti in ludumušnosti svoje. Jaz pa sem ji smešno dvoril, govoril ji s komiškim patosom o zvezdah in serafih, kopernel in vzdihoval, poklekaval pred njo na skrbno razprostrto rutico in — ljubil jo, ljubil strastno iz vse duše svoje!

(Dalje prih.)

vender je še krajev, od koder po pravici smemo pričakovati, da število dosedanjih družabnikov še naraste, in spet so kraji posebno ob jezikovni meji na Ogerskem, Štajerskem, Koroškem in Benečanskem, kjer se mora naše slovensko ljudstvo še le seznaniti z Mohorjevo družbo in menda celo s slovenskimi črkami, da more pristopiti k njej. Do rodoljubov v teh krajih, kjer stoji z našo družbo še manj ugodno ali celo slabo, obračamo se prav zaupljivo ter preiskreno prosimo, naj bi vsak zaveden Slovenec storil za njo, kar le storiti more, da jej pridobi novih udov, posebno pa, da se častiti gg. duhovniki povsodi krepko poslužujejo svoje pravice, da to cerkveno bratovščino tudi v cerkvi gorko priporočajo. Nauk o njenih milostih in dobrotah pri vrnih Slovencih nikoli in nikjer ne ostane čisto brez sadu. Korak do koraka! Čeravno že koj na jedenkrat ne bi bilo znamenitega napredka, o katerem bi se strmel, a od leta do leta bode vender le napredek, če stori vsak, kolikor v svojih razmerah premore; in sčasoma se tudi ti Slovenci ob meji postavijo v isto častno vrsto s svojimi bolj srečnimi brati.

Ravno tako pa tudi lepo prosimo naše dosedanje izkušene podpornike, častite gg. poverjenike in rodoljubne duhovnike, naj bi bili družbi še naprej tako dobri, kakor dozdej, in naj bi jo skušali na tistem vrhuncu ohraniti, do katerega so jo povzdignili.

Moč in upliv dobrih kakor slabih spisov in knjig priznava ves svet ter si zato prizadeva jih širiti. Mi Slovenci pa širimo in utrjujmo družbo sv. Mohora in delajmo za njo vsak po svojih močeh, ker to družbo dala nam je božja previdnost ob pravem času in na pravem mestu — kot rešiteljico vere in narodnosti.

Od več strani se nam je izrekla želja, da bi v imeniku poleg imena far stalo še ime dotične pošte. Prosimo torej častite gg. poverjenike, naj izvolijo zapisati na glavo upisovalne pole še slovensko (in kjer je tuje, ime svoje pošte, da mremo tej želji ustreči.

Knjigi: „Življenje Marije Device in sv. Jožefa“ in „Življenje našega Gospoda Jezusa Kristusa“ ste se natisnili v 45.000 iztisih.

V Celovci, dne 5. svečana 1889.

Odbor.

Domače stvari.

— (Slovesno črno mašo) po pokojnem cesarjeviči daroval bode jutri dopoldne ob 10. uri knezoškof dr. Misija v stolni cerkvi. Škofijstvo Ljubljansko je zaukazalo istim povodom, kakor javlja „Slovenec“, da se ima v nedeljo dne 17. t. m. po vseh farnih cerkvah darovati slovesna votivna maša, katera je prihodnjo nedeljo ljudstvu z lece oznaniti.

— (Deželni predsednik gosp. baron Winkler) vrnil se je danes zjutraj s kurirnim vlakom z Dunaja v Ljubljano.

— (Razstava slik v redutni dvorani) šteje do sto raznovrstnih slik. Najdragocenejša je slika „Vaški brivec“, cena 10.000 frankov. Slikal jo je A. Rotta v Benetkah. Razen te slike je še mnogo drugih, ki so vredne, da je občinstvo ogleda. Take razstave so v Ljubljani silno redke, zato se priporoča, da bi naše občinstvo z mnogobrojnim pohajanjem pokazalo, da se zanima za umetnost in da zahvalno priznava trud in požrtvovalnost dotičnega odbora. Ustopnina je jako nizka, samo 20 kr. za osobo. Razstava je odprta dopoldne in popoldne, a samo do 11. t. m.

— (Z Dunaja) se javlja, da je na pokojnega cesarjeviča krsto bilo položenih 835 vencev, ki so se prenesli v rakev v kapucinski cerkvi. Cesarčinja Štefanija prevzela je, kakor smo že javili pokroviteljstvo cesarjevičevega dela „Oesterreich-Ungarn in Wort und Bild“ ter bode, ko se zopet pomiri, povabila vse člane uredništva na Dunaj. Dne 15. t. m. izide žalni snopč, v katerem bode zgodovina tega dela, spomini na cesarjeviča in njegova pisma.

— (Odbor „Glasbene Matice“) je razposlal minuli mesec svojim udom muzikalije za leto 1888. Ker je mogoče, da se je eden ali drugi ud pomotno iz imenika izpustil, ter vsled tega tudi muzikalij ni dobil, naj izvolijo dotičniki po listnici naznaniti odboru svoje ime in natančno adresu, da se jim bodo muzikalije doposlale. Ob tej priliki izreka odbor tudi željo, naj bi vsak ud, ki premeni svoje

bivališče, izvolil to naznaniti odboru „Glasbene Matice“; to velja osobito za gospode učitelje iz Štajerske.

— („Obrtnika“) izšla je 2. številka. Uredništvo naznanja na prvem mestu, da bode „Obrtnik“ letos izhajal le po jedenkrat na mesec, stal bode za vse leto 1 gld. 50 kr., za pol leta 75 kr. Cena je dovolj nizka, zato naj se ga obrtniki oklenejo, ker je vrlo uredovan in prinaša mnogo strokovnega berila.

— (Šišenska čitalnica) preloži „Vodnikovo besedo“ od 10. na dan 16. februvarja. Uzrok preložitve je sožalovanje po Nj. cesarski visokosti prestolonasledniku Rudolifu.

— (Iz Bolca) se nam piše, da je vest o cesarjeviči smrti vse prebivalstvo hudo in globoko pretresla in da je bilo sožalje odkritosrčno in splošno. Bolec bil je ves v črnih zastavah, jednako tudi vsi kraji v obližji.

— (Gosp. Jarnej Pečnik na Krškem.) ki tako marljivo in uspešno izkopuje razne starine, dela sedaj zemljevid Novega Mesta in okolice, na katerem bode zaznamovanih 120 krajev, kjer so se našli in se še nahajajo sledovi prazgodovinske dobe. Jeden izvod tega zemljevida poslal bode v Ljubljanski muzej, drugega pa osrednji komisiji za umetnost in zgodovinske spomenike na Dunaji, od koder je pred kratkim za svoja izvestja dobil denarno nagrado in pismeno pohvalo.

— (Odvetnikov) imeli so na Štajerskem koncem preteklega leta 147, t. j. dva menj nego 1887. leta, ker sta Celje in Lipnica zgubili po jednega odvetnika.

— (Samomorilčeva oporoka.) Dne 4. januarja t. l. se je v Velikih Laščah ustrelil žandar Janez Hribar, rodod Device Marije na polju. V svoji oporoki je vse svoje premoženje v znesku 240 gld. volil revežem svoje domače občine.

— (V kranjsko hranilnico) uložilo je pretekli mesec 2746 strank 789.807 gold., 2349 strankam izplačalo se je 498.901 gld. 20 kr.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Pariz 6. februvarja. Časnik „Paris“ objavil oster članek proti nemškemu veleposlanstvu, ker ni hotelo dati potnega lista štabnemu zdravniku, hotečemu k svoji umirajoči materi v Strassburg. Polkovnik polku, kateremu pripada štabni zdravnik, izdal je dnevno povelje v katerem hudo kritikuje nemškega veleposlanstva postopanje. Zaradi tega pričela se bode disciplinarna preiskava proti njemu.

Peterburg 6. februvarja. „Novoje Vremja“ javlja, da bode angleški veleposlanik Morier ostavil svoje mesto.

Dunaj 7. februvarja. Cesarjevo povelje vojski z dne 6. februvarja pravi, da je globoko užaljenemu srcu Njegovemu neizmerno dobro délo, da je v dnevih težke skušnje od vojske, mornarice in obestranskih deželnih bramb dobival nove dokaze neomajljive zvestobe, ganljive ljubezni in pijetete polne udanosti. Istinito dostojno in srčno so člani Moje oborožene sile izražali žalne, bolestne občutke po Mojem dragem sinu. Iz najbolj oddaljenih pokrajin državnih prihiteli so oborožene sile zastopniki dokazovat dragemu pokojniku pijeteto, poslednjo čast in s tem pričali, da Moje hiše žalost in veselje mej oboroženo silo vsekar vzbuja glasen odmev. Cesar izreka vsem najsrčneje zahvalo. Prej ko slej bije srce Njegovo toplo za vsacega posamičnika. S ponosom gleda na vojsko, tudi v bodoče jej je vsa Njegova ljubezen in skrbljivost gotova.

Razne vesti.

* (Potres.) V Varaždinu imeli so v soboto 2. t. m. ob polu dvanajstih dopoldne lahek potres. — Istotako čutili so 4. t. m. ob polu sedmih zjutraj na Semeringu potres, kateri je spremljal podzemeljski šum. Vsi stanovalci v hotelu so se zbudili, pohištvo se je gugalo in šipe so zvenketale. Sicer pa potres ni napravil nikake škode.

* (Poneverjenje na pošti.) Iz Senja se 5. t. m. javlja: Na tukajšnji pošti zasledili so poneverjenje nad 10.000 gld. Poštni načelnik Buzan dobil je namreč za potovanje v Vinkovce kratek dopust. V njegovi odsotnosti so pa pregledali poštni zapisek in zapazili, da je na mnogih krajih ponarejen. Slepjarjeva soproga dobila je te dni iz Novega Yorka pismo, v kojem ji Buzan poroča o srečnem prihodu v Ameriko in ljubko vabi k sebi svojo rodbino.

Narodno-gospodarske stvari.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

VIII. Gosp. zbornični svetnik J. Žitnik poroča, da je c. kr. deželna vlada poslala trgovinski in obrtniški zbornici poročilo c. kr. okrajnega glavarstva Postojnskega o ustanovitvi obrtnih zadrug v sodnem okraji Postojnskem.

Dne 6. septembra l. l. zjedini so se obrtniki in trgovci v Postojini, da se razdele v dve zadruzi, kateri bi se raztezali po celem sodnem okraji postojnskem. Jedna bi obsegala vse rokodelske obrte, izimši mesarske in tudi naslednje dopuščane obrte, obrt mojstrov staviteljev, kladezarjev, zidarjev, kamenarjev in tesarjev, dmičarjev, nadalje obrt trebečih smradotočje, izdelovanja in prodajanja orožja in strelivnih stvari, delanja in prodajanja ognjarskih tvarin, izdelkov in pa vsakovrstnih razpočnih stvari, obrt polaganja plinovodnih cevi, urejanja svečave in dovajanja vode, obrt delanja in popravljanja parnih kotlov, obrt delanja kvart, zvrševanja podkovstva, potem vseh obrtov, katerih delo je mehanično ali kemijsko, razmnoževanje književnih ali umetniških proizvodov, ali trgovanje z njimi, in naposled tudi obrt fotografije. Druga zadruga pa bi obsegala vse gostilničarske in krčmarske obrte, nadalje mesarske, takisto trgovske in druge svobodne in dopuščane obrte.

Ker naslednjih obrtov ni v sodnem okraji Postojnskem, namreč obrta mojstrov staviteljev in kamenarjev, obrta trebečih smradotočje, obrta delanja in prodajanja orožja in strelivnih stvari, delanja in prodajanja ognjarskih tvarin, izdelkov in pa vsakovrstnih razpočnih stvari, polaganja plinovodnih cevi, urejanja svečave in dovajanja vode, delanja in popravljanja parnih kotlov in delanja kvart, ki bi pri sestavljanju pravil trebalo to uvaževati.

Od dopuščanih obrtov, uvrščenih v drugo zadrugo, obstoje zdaj le-ti: obrti občasnega prevajanja ljudij, gostilničarski in krčmarski obrti in obrt konjederstva. Zategadel smeli bi to zadrugo imenovati: Zadrugo vsakovrstnih gostilničarskih in krčmarskih obrtov, voznikov, mesarjev in vseh trgovskih obrtov in drugih v 1) neimenovanih svobodnih obrtov.

Potemtakem mogli bi prvo zadrugo imenovati: Zadrugo rokodelskih obrtov, izimši mesarski obrt, potem fotografijo in vseh drugih v 2) neimenovanih dopuščanih obrtov. Te opazke trebalo bi uvaževati pri sestavljanju pravil. Kar se tiče snovanja in okoliša druge zadruge, omenja odsek, da bi v drugo zadrugo uvrščeni mesarji, katerih je osem, s 13 gostilničarji in krčmarji jedno zadrugo, in 23 mlinarjev in žagarjev s 117 trgovci mogli osnovati drugo zadrugo, tako da bi bile v sodnem okraji Postojnskem tri zadruge, od katerih bi jedna imela 137, druga 138 in tretja 160 udov. Ako pa uvažamo, da mnogo gostilničarjev poleg tega zvršuje še trgovski obrt, in da je želeli, da obrtniki snujejo zadruge brez pritiska, potem se treba na to ozirati. Odsek torej predlaga v zmislu želja obrtnikov omejenega okraja ter v zmislu predloga c. kr. okrajnega glavarstva:

„Zbornica izreče naj se v svoji izjavi do slav. ces. kr. deželne vlade, da se okoliš zadrugam v sodnem okraji Postojnskem določi po rečenem načinu.“

Predlog je bil vsprejet.

IX. Gosp. zbornični svetnik Franc Ks. Souvan poroča o prošnji vasi Studenec občine Bloške v političnem okraji Logaškem, da se jej dovolijo trije letni semnji za blago in živino.

Iz spisov je razvideti, da tri sosednje občine niso ugovarjale dovoljenju semnjev, dočim sta dve proti dovolitvi, nekoliko radi tega, ker že imajo v občini Bloke, h kateri spada Studenec, na leto pet semnjev ter ker bi 2. in 3. semenj bila skoraj ista dneva, kakor semenja v Laškem Potoku. Z narodnogospodarskega stališča ne moremo priporočati semnjev, zaradi tega predlaga tudi odsek:

„Zbornica naj se v svoji izjavi do slavne c. kr. deželne vlade izreče proti dovolitvi dopustila.“

Predlog je bil vsprejet.

X. Gospod zbornični svetnik Makso Krenner utemeljuje naslednji predlog:

„Slavna zbornica naj sklene, po predsedništvu naj se poprosi glavno ravnateljstvo c. kr. priv. južne železnice, da se v Ljubljani izdajejo biljeti za okrožno potovanje.“

Ko je gospod zbornični svetnik Karol Luckmann podpiral ta predlog, bil je jednoglasno vsprejet.

(Dalje prih.)

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji

za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

